

ASIKKALAN KUNTA

RUOTSALAISEN RANTAOSAYLEISKAAVA

Vastaukset kaavaehdotuksen II lausuntoihin

Sisällys

1	JOHDANTO	2
2	MITOITUS JA VAPAAT RANNAT	3
3	MAISEMA.....	3
4	ARKEOLOGIA.....	4
5	KULTTUURIYMPÄRISTÖ	5
6	LIIKENNE.....	5
7	LUONTO	5
8	ILMASTO	6
9	VAIKUTUSTEN ARVIOINTI	6
10	KAHAVAPROSESSI	7

1 JOHDANTO

Kaavaehdotus II oli nähtävillä 23.6. – 29.8.2025. Kaavaehdotuksesta II antoi lausuntonsa seuraavat tahot

1. Hämeen ELY-keskus (ELY) - 29.8.2025
2. Asikkalan kunta - ympäristölautakunta (YLTk) - 26.8.2025
3. Lahden museot (MUSEO) – 26.8.2025
4. Päijät-Hämeen lintutieteellinen yhdistys (PHLY) – 24.8.2025
5. Metsänhoitoyhdistys Päijät-Häme Ry (MHY) – 26.8.2025
6. Päijät-Hämeen Liitto (PHL) - (ei huomautettavaa)
7. Väylävirasto (VÄYLÄ) - (ei huomautettavaa)
8. Heinolan kaupunki (HEIN) - (ei huomautettavaa)
9. Asikkalan kunta – tekninen lautakunta (TLTK) - (ei huomautettavaa)
10. Terveystieteiden tutkimuskeskus (TERV) – (ei huomautettavaa)

Lausunnonantajina käsitellään myös edellä kuvatut yhdistykset. Kaavoittajan vastineet on jäsennetty alle aihekokonaisuuksittain. Kunkin otsikon jälkeen on lyhenne tahoista, joille vastineessa on vastattu. Lausunnonantajien lyhenteet on esitetty yllä.

Muistutuksia jätettiin 44 kpl.

2 MITOITUS JA VAPAAT RANNAT

Suivan ja Rantalanniemen vapaanrantaviivan riittävyttä perustellaan kaavaselistukseen tarkemmin sekä tilan sisäisesti, että laajemmin. Muilta osin vapaanrantaviivan riittävyttä on arvioitu riittävästi ja kaavaratkaisu arvioidaan AKL:n mukaiseksi huomioiden myös maitse tapahtuva virkistyskäyttö suhteessa maanomistajan tasapuolisiin ja kohtuullisiin rakentamismahdollisuuksiin. Vapaanrantaviivan osalta kaavakarttaan ei tehdä muutoksia (ELY / PHLY). Yksittäisten erillisten saunojen osalta lisäksi todettakoon, että niitä on osoitettu 17, joista uusia on vain 2 kpl. Näin ollen saunojen avulla ei ole keinotekoisesti mahdollistettu rakennuspaikkojen määrän lisääntyminen, vaan rajattu kyseisillä rakennuspaikoilla rakentaminen vain saunarakennukseen. (ELY).

3 MAISEMA

Tontunniemen osalta kaavaratkaisun arvioidut vaikutukset kulttuuriympäristöön ja maisemaan eivät ole merkittäviä ja kaavaratkaisulla turvataan maanomistajien tasapuoliset ja kohtuulliset rakentamismahdollisuudet. Tontunniemen alueelle kuitenkin lisätään luontoselvityksen kalliojyrkänteet ja rantakalliot luo-1 -merkinnöin turvaamaan luontoarvojen lisäksi myös näiden maisemallisia arvoja (ELY).

MY-merkinnän määräyksestä poistetaan maisematyölupavelvoite, jota ei ole voimassa olevan lainsäädännön mukaan mahdollista antaa M -alkuisilla alueilla (MHY). Määräys muutetaan muotoon:

”Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja

Kohteet ovat pääosin pieniä saaria, joilla on maisemallisia arvoja. Mahdolliset muut erityisarvot on osoitettu /-merkinnän jälkeisellä numerolla, jotka on kuvattu kaavaselistuksen liitteen 3 (Luontoselvitys, FCG 2008) kohdissa 1-76.

Alueella suoritettavissa toimenpiteissä tulee huomioida kohteiden erityisarvot. Pienten saarten metsänkäytölliset toimenpiteet tulee tehdä voimakkaita hakkuita välttämällä ja maisemaa vaalien.

Määräykseen sisältyy lisäksi pykälä 6.”

Määräys oli aiemmin muodossa:

”Maa- ja metsätalousalue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja

Määräykseen sisältyy lisäksi pykälä 6.

Alueella ei tule suorittaa avohakkuita tai voimakkaita harvennuksia, jotka lisäävät tuuli- ja lumituhojen riskiä ilman Rakentamislain 53 §:ssä tarkoitettua lupaa (toimenpiderajoitus). Lisäksi alueen mahdolliset erityiset arvot tulee säilyttää.

Mahdollinen numero /-merkinnän jälkeen viittaa kaavaselistuksen liitteeseen 3 (Luontoselvitys, FCG 2008)

kohtiin 1-76, jossa alueen erityiset arvot on kuvattu. Mikäli numeroa ei ole, on kyseessä pienehkö saari ja tämän maisemalliset arvot. Pienten saarten metsänkäytölliset toimenpiteet tulee tehdä maisemaa vaalien säilyttäen pienten saarten maisemalliset ominaispiirteet.”

MY-alueet ovat hyvin pienialaisia ja sijoittuvat pääosin pieniin tai erityisen kapeisiin saariin, joiden pinta-ala on yleensä alle 5000 m². Näiden alueiden metsäkäsittelyä rajoittavat jo muutoinkin rantametsien metsänkäsittelyohjeistukset sekä yleistyneet sertifioinnit. Lisäksi näiden alueiden metsätaloudellinen hyödynnettävyys on vähäinen. Määräysmuutoksen avulla selkeytetään merkinnän perusteita ja ohjataan toimenpiteitä siten, että alueiden arvot tulevat huomioiduksi. (MHY).

Koko kaava-alueita koski kaavaehdotuksessa II lisäksi seuraava yleinen määräys:

”Alueen metsänkäsittely pohjautuu kulloinkin voimassa olevaan lainsäädäntöön ja Metsätalouden kehittämiskeskus Tapion julkaisemiin Hyvän metsänhoidon suosituksiin.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä rantamaisemaan ja luontoarvoihin. Rantavyöhykkeelle on jätävä puustoa siten, että kaukomaisemaan ei synny selkeää aukkoa. Rakennusten ja rantaviivan välisellä vyöhykkeellä on säästettävä tai sinne on istutettava suojaavaa puustoa, ellei maisemasta muuta

johdu. Lisäksi vanhat puuyksilöt ja kolopuut on jätettävä turvaamaan rantamaisemaa ja luontoarvoja vähintään 30 m syvyisellä rantavyöhykkeellä. Kaava ei estä poistamasta myrskyn tai muun luonnontuhoon vahingoittamia havupuita, joista voi levitä metsätuhoja aiheuttavia hyönteisiä.”

Em. yleisen määräyksen alku muutetaan selvyyden vuoksi muotoon: ”Alueen metsänkäsittely pohjautuu lainsäädäntöön sekä kulloinkin voimassa oleviin valtakunnallisiin rantametsien käsittelysuosituksiin..”. Tämä siksi, että nimikkeet saattavat vuosien myötä muuttua ja näin asia tulee ilmaista yksiselitteisemmin. (MHY).

4 ARKEOLOGIA

Museon lausunnossa on tuotu esiin seuraavat muutostarpeet, jotka tehdään kaava-asiakirjoihin (MUSEO):

- 1) Kaavakartoilla on puutteita kahden arkeologisen kohteen osalta: Niemelän (1000030505) pistemäinen pääkohde jää kaava-alueen ulkopuolelle (kaavakartta 1), mutta sen kaksi alakohdetta, kiviröykkiötä, sijaitsevat yleiskaavaehdotuksen M-alueella. Ne tulee merkitä kartalle pistekohteina ja samalla indeksinumerolla s/71, jota on käytetty kaavaselostuksen sivun 18 taulukossa. Lisäksi kohde on lisättävä selostuksen sivun 38 taulukkoon.

Toinen puutteellisesti merkitty kohde (kaavakartta 2) on Syrjälä (1000030501), josta on kaavakartalle merkitty nyt vain toinen kahdesta röykkiöstä. Lähistöllä sijaitseva alakohde on lisättävä kartalle pistemerkinnällä ja samalla indeksinumerolla s/67. Syrjälän kohde löytyy selostuksen molemmista taulukoista.

- 2) Kaavaselostuksen kohdasta ”5.4.2 Arkeologinen kulttuuriperintö” puuttuvat kohteet Rauvala (muinaisjäänne rekisterin tunnus 1000023897) ja Talasniemi (1000047785). Rauvala on merkitty kaavakartalle ja sivun 38 taulukkoon indeksinumerolla S/70, mikä on sama numero kuin kohteella Peltosaari (jota ei ole kaavamääräyksen mukaisesti kaavakartalla sen sijaitessa asemakaavoitetulla alueella). Kohde tarvitsee oman yksilöidyn numeronsa. Talasniemi on merkitty kaavakartalle ja sivun 38 taulukkoon indeksinumerolla SM/90.
- 3) Edellä mainitussa selostuksen kohdassa (s. 18) kohteet Käräväuori ja Käräväuori 2 on merkitty samalla indeksinumerolla. Kaavakartalla ja sivun 38 taulukossa Käräväuori on indeksinumerolla SM/58 ja Käräväuori 2 numerolla SM/59.
- 4) Samassa kaavaselostuksen taulukossa (s. 18) pitäisi kohteen Liivaniemi S kohdalla olla merkintä sm ei SM, koska kyse on pistemäisestä kohdemerkinnästä. Kaavakartalle kohde on merkitty tunnuksella sm/60.
- 5) Edellä mainitusta taulukosta (s. 18) voidaan selvyyden vuoksi poistaa kohde Rantalanniemi (1000030507), joka on nykyiseltä luokituksestaan niin sanottu muu kohde (ei suojelukohde), sillä selostuksessa ei ole lueteltu mitään kaava-alueen ei-suojeltuja arkeologisia kohteita. Kaavakartalta kohde on poistettu. Jos kohde halutaan pitää mukana taulukossa, tulisi sen laji korjata muusta kulttuuriperintökohteesta muuksi kohteeksi. Lisäksi tällöin tässä taulukossa olisi hyvä luetella kaikki suunnittelualueen muu kohde -kategorian kohteet (Rantalanniemi 2, Riihilahden pohjukka, Pirttisaari ja Tornionsalmi) ja Rantalanniemen tapaan kirjata Merkintä- sarakkeeseen niiden kohdalle ”ei”.
- 6) Samassa taulukossa (s. 18) on lueteltu myös ranta-asemakaavoitetuille alueille jäävät kohteet, jotka on kaavakartoilta poistettu kaavamääräyksen mukaisesti. Taulukossa olisi hyvä tuoda esille, että kohteita ei löydy kaavakartoilta esimerkiksi kirjaamalla Merkintä-sarakkeeseen niiden kohdalle ”ei” ja selvittämällä asian tekstiosuudessa. Taulukossa mainituista kohteista ranta-asemakaavoitetuille alueille jäävät Paskurinpohja, Peltosaari, Kahi 2 ja Kotasaari. Vaihtoehtoisesti yleiskaava-alueen ulkopuolelle jäävät kohteet voidaan poistaa taulukosta kokonaan.
- 7) Kohteen Huonpohjanvuori (1000001370) tietoihin olisi hyvä lisätä sekä edellä mainittuun taulukkoon (s. 18) että sivun 38 taulukkoon tieto, että kohde on lajiltaan kiinteän muinaisjäänneksen lisäksi myös

VARK-kohde (Valtakunnallisesti merkittävä arkeologinen kohde). VARK-kohteilla saattaa olla muita tarkemmat kriteerit esimerkiksi kajoamislupaa haettaessa.

- 8) Edellä mainitun kaavaselostuksen kohdan kuva 11 (s.19) olisi hyvä selvyiden vuoksi päivittää vastaamaan muinaisjäännösrekisterin nykytilannetta, koska nykyiseltä karttakuvalta puuttuu kaava-alueella sijaitsevia arkeologisia kohteita ja siellä on toisaalta myös esitettyä sellaisia kohteita, jotka eivät enää ole suojeltuja.
- 9) Kaavaselostuksen kohdasta "7.6.1 Arkeologisen kulttuuriperinnön huomioiminen" puuttuvat kohteet Iisakkila (16010021) ja Niemenkallio (1000041964) sekä lausunnon kohdassa 1 mainittu Niemelä. Iisakkila on merkitty kaavakartalle indeksinumerolla SM/21 ja Niemenkallio numerolla SM/80.
- 10) Edellä mainitusta kaavaselostuksen kohdasta (s. 38) tulisi poistaa/päivittää kohde Ropioissaari joka on nykyiseltä luokituksestaan poistettu kiinteä muinaisjäännös (ei rauhoitettu). Kaavakartalta kohde on poistettu.
- 11) Samassa taulukossa (s. 38) kaikkien kohteiden alue-/kohdemerkintöjen olisi vastattava kaavakarttojen merkintöjä. Kohteet Liivaniemi S, Nuijalanvuori, Hopeavaara, Syväsalmi Syrjälä ovat kaavakartoilla pistekohteina eli merkinnöillä sm/60, sm/62, s/63, s/66 ja s/67, eivät aluumerkinnöillä niin kuin taulukossa on nyt esitetty.
- 12) Edellä mainitun kaavaselostuksen kohdan kuvan 26 (s. 37) kuvatekstin tietoihin tulisi korjata että kuvassa näkyvät muinaisjäännökset SM/58 ja SM/59 uuden lomarakennuspaikan eteläpuolella sekä sm/60 olemassa olevan rakennuspaikan eteläpuolella.
- 13) Kaavaselostuksen kohdassa "8.7.2 Vaikutukset kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön on mainittu täydentävä arkeologinen selvitys Virtovuoren alueella. Museo teki selvityksen (muuttuneiden rakennuspaikkojen tarkastuksen) heinäkuussa 2025, joten kaavaselostusta voidaan täydentää sen tiedoilla. Tarkastetuilta alueilta ei löydetty arkeologisia kohteita Tarkastusraportti on lähetetty kaavoittajalle (Kyllönen, Kimmo 2025. Virtovuori – Asikkala Kalkkinen. Maastotarkastusraportti 30.7.2025. Lahden museot.).

5 KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Loma-asuntoja koskevien merkintöjen (RA, RA-1, RA-2, RA-3, RA-4) osalta määräykset ovat riittäviä turvaamaan maisemallisia arvoja. Tukimuurien ja pengerrysten kieltämistä ei nähdä tarkoituksenmukaisena, koska ne voidaan toteuttaa turvaten alueen erityiset maisemalliset arvot. (MUSEO).

Kaavakartan mahdollisia vaikeasti hahmotettavissa olevia merkintöjä tarvittaessa selvennetään. (MUSEO).

6 LIIKENNE

Liikenteen osalta vaikutusten arviointia täydennetään huomioimalla liikennemäärien kausivaihtelu. (ELY).

7 LUONTO

Siikalahden noro osoitetaan kaavaan siten, että merkinnän myötä mahdollinen vesilainsuojaama noro tulee paremmin huomioiduksi kaavakarttaa tarkastelemalla. (ELY).

Virtovuoren rakennuspaikkojen siirtojen edellyttämät selvitykset on laadittu kaavaehdotuksen II ollessa nähtävillä. Tämän osalta tulokset ja vaikutusten arviointi tuodaan esiin kaava-asiakirjoihin jatkossa. Selvitysten tulosten perusteella kaavaratkaisuun ei ole tarpeen tehdä muutoksia. (ELY).

Ruotsalaisen kaavan rakennuspaikat on sijoitettu pääosin ja lähtökohtaisesti siten, että uutta rakentamista ei ole osoitettu luonnonsuojelualueille. (ELY).

Kaavaselistukseen lisätään luettelo kaavaan osoitetuista luontokohteista osa-alueittain ja aluevarauksittain. (ELY).

Hopeaselän ranta ja saaret suojelualue osoitetaan kaavaan jatkossa kokonaisuudessaan SL-1 -merkinnällä. Kaavaehdotuksessa II osa saarista oli osoitettu SL-merkinnällä. (ELY).

Luontovaikutusten arviointiin tarkennetaan alueen uhanalaisisten lintu- ja kasvilajien huomioimista ja kaavan toteuttamisen näille aiheuttamia vaikutuksia siltä osin kuin olemassa oleva aineisto (mm. vuoden 2022 linnustaselvitys) antaa myöten. Myös vaikutuksia suojeltaviin luontotyyppeihin täsmennetään vaikutusarviointiin. Arvioinnissa tarkastellaan myös tiestön vaikutuksia. (PHLY).

8 ILMASTO

Kaavan ilmastovaikutuksia täsmennetään kaavaselistukseen. (ELY).

9 VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Kaavan vaikutustenarviointia perustellaan ja täsmennetään ELYn lausunnossaan esiin tuomilla asioilla. Rakennuspaikkakohtainen rakennusoikeus ei kuitenkaan käytännössä kasva nykytilanteeseen nähden. Asiaa on peilattava voimassa olevaan rakennusjärjestykseen, jonka mukaan ranta-alueella yhden rakennuspaikan enimmäisrakennusoikeutta ei ole rajoitettu kuin 6 %:n tehokkuudella. Rakennusjärjestyksessä on rajattu vain päärakennuksen enimmäiskooksi 250 k-m² sekä joidenkin muiden rakennusten enimmäiskoko. Näiden lisäksi on mahdollista rakentaa tilan koosta riippuen 6%:n tehokkuudella huomattavan paljon enemmän kuin kaavan myötä. Mikäli kaavaa ei laadittaisi, olisi olemassa olevilla rakennuspaikoilla mahdollista rakentaa tulevaisuudessa enemmän kuin ilman kaavaa. (ELY).

Kaavalla sen sijaan lomarakennuspaikan enimmäisrakennusoikeus on 6 % lisäksi enintään 300 k-m². Tämän lisäksi kaikkien herkille alueille sijoittuvien rakennuspaikkojen rakennusoikeutta on rajattu tätäkin vähäisemmäksi. Vähimmillään se on 80 k-m². (ELY).

Rakennusten sallittua enimmäismäärää on nostettu kaavaehdotuksen I mukaisista lukumääristä yhdellä rakennuksella. Kuusi rakennuspaikkaa tavanomaisella rakennuspaikalla on kohtuullinen ja kun ne toteutetaan kaavamääräysten mukaisesti, niiden ei arvioida aiheuttavan merkittäviä vaikutuksia. Herkimmillä alueilla vastaava luku on 4. (ELY).

Kaavan toteutumisen ei arvioida aiheuttavan merkittävää muospainetta sen osalta, että rakennuspaikkoja ryhdyttäisiin muuttamaan vakituiseen asuinkäyttöön. Jos muospaineen perustellaan syntyvän rakennuspaikkojen rakennusoikeuden kohoamisesta, niin edellä on kuvattu, että kaavan voimaantulon myötä rakennuspaikka kohtainen rakennusoikeus vähenee siitä mitä se olisi ilman kaavaa eli pelkän rakennusjärjestyksen määräyksiin. (ELY).

Käyttötarkoitusten muutosten lisääntymisen paineen voidaan arvioida syntyvän siitä, että alueen lomarakennuspaikat lisääntyvät noin 10%:lla. Alueen joitakin lomarakennuspaikkoja on muutettu historian aikana vakituiseen asuinkäyttöön. Tällöin syntyy 10 % lisää potentiaalisia lomarakennuspaikkoja, joita mahdollisesti muutetaan vakituiseen asuinkäyttöön. Tämän perusteella käyttötarkoituksen muutosten voidaan arvioida lisääntyvän samassa suhteessa 10 %:lla. (ELY).

Kun uusien rakennuspaikkojen sijaintia tarkastellaan, voidaan arvioida mitkä niistä saattaisivat olla sellaisia, jotka muutettaisiin vakituiseen asuinkäyttöön. Tällaisia arvioidaan olevan Kalkkisten sillan tuntumaan sijoittuvat rakennuspaikat, joita on 4 kpl, Riihilahden pohjaan osoitettu 1 rakennuspaikka. Muut rakennuspaikat sijoittuvat selvästi huonommin saavutettavilla alueille pidempien yksityistieyhteyksien päähän, jolloin todennäköisyys niiden muuttamiseksi vakituiseen asuinkäyttöön on huomattavasti vähäisempi. Asuinrakennuksen rakentaminen lomarakennuspaikalle on kaavan vastaista rakentamista, jolloin kaavan vaikutustenarvioinnin lähtökohtana ei ole arvioida kaavan vastaisen rakentamisen aiheuttamia vaikutuksia. Sen sijaan edellä mainitun kaltaisia oletuksia voidaan lisätä vaikutustenarviointiin (ELY).

Maisemavaikutusten merkittävyyttä ja niiden kaavallista huomioimista kallioisilla alueilla tarkennetaan kaavaselostukseen. (ELY).

10 KAAVAPROSESSI

Kaavasta annettu palaute on ollut kaikkien nähtävillä kaavan verkkosivujen kautta. Vastineraportti on laadittu siten, että ensisijaisesti ilmenee esiin tuodut asiakokonaisuudet ja niiden tiimoilta käyty argumentaatio. Tällä korostetaan sitä, että asiat ovat oleellisia kuin niiden esiintuojat (jotka myös ilmenevät vastineraportista). Käytettyä tapaa pidetään osallistumisen kannalta selkeämpänä, sillä kukin asia löytyy teeman mukaiselta paikaltaan. (ELY).

Kaavan laatijan karttasovelluksesta ilmenee kartalta kaikki kaavaproessin aikana annetut muistutukset ja niihin annetut vastineet. Nykyisen julkisuuslainsäädännön mukaan muistutusten esiintuojien nimiä ei ole mahdollista julkaista ilman suostumusta. Kaavaluonnoksen palaute ja vastineet ovat [täällä](#). Ehdotuksen I [täällä](#) ja ehdotuksen II [täällä](#). Nämä linkit ovat kaavan verkkosivuilla sekä kaavaselostuksessa (ELY).

Kaava-alue on erittäin laaja sisältäen paljon liikkuvia toisiinsa vaikuttavia osia. Tämä tekee kaavaan tehtyjen muutosten hahmottamisesta haastavaa, vaikka ne pyrittäisiin esittämään mahdollisimman selkeästi. Viranomaisten henkilövaihdosten myötä uusien henkilöiden on varmasti vaikeaa päästä käsiksi näin laajaan kokonaisuuteen. (ELY).

Kaavaselostusta pyritään selkeyttämään ja täydentämään em. asioiden osalta, jotta prosessista saataisiin aiempaakin selkeämpi. (ELY).

Kaavaprosessissa asioista on käsitelty rakentavassa hengessä ja eriosapuolten välillä on ollut ymmärrys siitä, että kulloinkin käsillä oleva keskustelu on ollut samasta asiasta, vaikkakin tulokulma asiaan on saattanut olla erilainen. Tämä luo edellytyksiä sille, että kaavaproessi on yksittäisten pykälien lisäksi lainhengen mukaisesti osallistava. (ELY).